

Satversmes tiesa ierosina lietu par reliģisko draudžu pastāvēšanas noteikumiem

Satversmes tiesas 2. kolēģija ir ierosinājusi lietu „Par Reliģisko organizāciju likuma 10. panta trešās daļas trešā teikuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 99. pantam un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 9. pantam”.

Satversmes 99. pants noteic: „Ikvienam ir tiesības uz domas, apziņas un reliģiskās pārliecības brīvību. Baznīca ir atdalīta no valsts.”

Reliģisko organizāciju likuma 10. pants noteic, kāda informācija ir norādāma reliģiskas organizācijas statūtos vai līdzvērtīgā dokumentā (satversmē vai nolikumā). Panta trešā daļa citastarp paredz, ka, ja draudze nevēlas iekļauties kādā no jau esošajām reliģiskajām savienībām (baznīcām), tas jānorāda statūtos (satversmē, nolikumā) ar piebildi, ka draudze darbojas autonomi. Bet apstrīdētā norma – minētā panta trešās daļas trešais teikums – paredz, ka noteikums par draudzes autonomo darbību neattiecas uz tām konfesijām, kuru kanoniskie noteikumi nepieļauj autonomu draudžu darbību

Lieta ir ierosināta pēc Administratīvās rajona tiesas pieteikuma. Tiesa izskatīja lietu par Reliģisko lietu pārvaldes (RLP) atteikumu reģistrēt Svētītāja Joanna jaunmocekļa Rīgas arhibīskapa Latvijas pareizticīgo autonomo draudzi. RLP atteikums bija citastarp pamatots ar to, ka Latvijā jau pastāv Latvijas Pareizticīgā baznīca un tās kanoniskie noteikumi nepieļauj autonomu draudžu darbību.

Administratīvā rajona tiesa pieteikumā norādīja, ka reliģiskās organizācijas neregistrēšana var radīt tiesību uz reliģijas brīvību aizskārumu, proti, valstī pastāvot reliģisko organizāciju reģistrācijas sistēmai, tikai likumā noteiktajā kārtībā reģistrētās reliģiskās organizācijas iegūst pilntiesīga tiesību subjekta statusu un var baudīt ar šo statusu saistītās priekšrocības un labumus, to skaitā, tiesības netraucēti lietot reliģiskos simbolus un izpildīt reliģiskas ceremonijas, iegūt īpašumu, aizsargāt savas mantiskās tiesības tiesā, u.tml. Tiesa uzskata, ka apstrīdētajā normā paredzētais ierobežojums autonomo draudžu darbībai esot noteikts izrādot sevišķu labvēlību pret jau reģistrētām reliģiskām savienībām, vēloties tās pasargāt no šķelšanās. Tomēr tāda iejaukšanās reliģijas brīvībā neesot attaisnojama vai nepieciešama demokrātiskā sabiedrībā.

Saeima ir uzaicināta līdz 2009. gada 20. jūlijam iesniegt atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu. Lietas sagatavošanas termiņš ir 2009. gada 18. septembris.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Satversmes tiesa
tiesa@satv.tiesa.gov.lv
67210274